

Беларускія лінгвакраіназнаўчыя і лінгвакультуралагічныя даведнікі: тыпы, змест, структура

Арцямёнак Г.А., Півавар К.С.

Установа адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Маішэрава”, Віцебск

Нацыянальна-культурная спецыфіка моўнага матэрыялу з’яўляецца прадметам першачарговай увагі айчынных і замежных лінгвістаў, у тым ліку лексікографіаў. Лінгвакраіназнаўчы слоўнік фіксуе рэаліі побыту, гісторыі, культуры, прыроды той ці іншай краіны і іх моўную рэпрэзентацыю.

Мэта артыкула – прааналізаваць беларускія лінгвакраіназнаўчыя і лінгвакультуралагічныя даведнікі, вызначыць іх тып і асаблівасці структуры слоўнікавых артыкулаў.

***Матэрыял і метады.** Матэрыялам для даследавання паслужылі выдадзеныя ў Беларусі лінгвакраіназнаўчыя і лінгвакультуралагічныя слоўнікі і даведнікі. Выкарыстаны апісальна-аналітычны і параўнальны метады, метадыкі аналізу слоўнікавых дэфініцый і кантэкстуальнага аналізу.*

***Вынікі і іх абмеркаванне.** Прааналізаваны лінгвакраіназнаўчыя і лінгвакультуралагічныя слоўнікі і даведнікі, выдадзеныя ў Беларусі ў апошнія дзесяцігоддзі, вызначаны іх тыпы, структура, асаблівасці зместу. Прапанаваны крытэрыі адбору матэрыялу, прынцыпы стварэння лінгвакраіназнаўчага слоўніка новага тыпу. Нягледзячы на з’яўленне асобных цікавых даследаванняў, сёння наспела неабходнасць падрыхтоўкі і выдання комплекснага сучаснага даведніка “Рэспубліка Беларусь: лінгвакраіназнаўчы слоўнік”, у якім знайшлі б месца як традыцыйная лексіка, фразеалогія, моўная афарыстыка, так і інавацый апошняга часу, абумоўленыя зменамі ў грамадскім жыцці за перыяд існавання Беларусі як самастойнай дзяржавы.*

***Заклучэнне.** У наш час у межах лексікаграфічнай традыцыі лінгвакраіназнаўчая лексікаграфія аформілася ў самастойнае адгалінаванне, якое актыўна развіваецца. З’явіліся слоўнікі і даведнікі, якія спалучаюць мовазнаўчую, культуралагічную і лінгвакраіназнаўчую інфармацыю.*

***Ключавыя словы:** лінгвакраіназнаўства, лінгвакультуралогія, лінгвакраіназнаўчы даведнік, моўная рэалія, нацыянальна-маркіраваная лексіка.*

Belarusian Directories of Oriented-Culture Linguistics: Types, Content, Structure

Artsiamionak H.A., Pivavar K.S.

Educational Establishment “Vitebsk State P.M. Masherov University”, Vitebsk

The national and cultural specificity of the linguistic material is the subject of primary attention of domestic and foreign linguists, including lexicographers. Dictionaries of culture-oriented linguistics fix the realities of life, history, culture, the nature of a country and their language representation.

The aim of the research is to analyze Belarusian dictionaries and directories of culture-oriented linguistics, to determine their type, the features of the structure of dictionary entries.

***Material and methods.** The material for the study is based on dictionaries of culture-oriented linguistics published in Belarus. The methods of the research include the methods of descriptive and comparative, dictionary definitions and contextual analyses.*

***Findings and their discussion.** In the article the authors examined dictionaries and directories of cultural-oriented linguistics, which were published in the Republic of Belarus in recent decades, determine their types, structure, and the features of the contents. The authors proposed the criteria for compiling, the structural parts of a new type of fundamental dictionary, which will unite the achievements of Belarusian cultural-oriented linguistics. In spite of the emergence of some interesting researches there*

still is the necessity to compile and edit a complex contemporary directory "Republic of Belarus: Linguistic and Cultural Dictionary" in which one could find both traditional words, phraseological, aphoristic units and latest innovations, which are conditioned by changes in the social life of independent Belarus.

Conclusion. *At present the lexicography of cultural-oriented linguistics has developed into an independent branch, which is actively developing. In Belarusian lexicography dictionaries of a new type have appeared, which combine linguistic and cultural information about the country.*

Key words: *cultural linguistics, dictionaries and directories of cultural-oriented linguistics, linguistic reality, nationally-labeled vocabulary.*